

FOKUS

NUMMER 9 • 17 NOVEMBER 2021

Placeringar

EN PUBLIKATION FRÅN HANDELSBANKEN FÖR DIG SOM VILL VARA AKTIV I DITT SPARANDE

Blunda inte för pensionen

För allt för många blir pensionen lägre än de tänkt sig. Men det finns enkla åtgärder att ta till. Med ett genomtänkt långsiktigt sparande är en bra pension inom räckhåll.

Placerat

Indexfonderna minskar
koldioxidavtrycket

Intervju

Ljusa utsikter
bortom bister jul

Aktiekollen

Alltför höga
marginalförväntningar?

Spara eller konsumera?

MIKAEL FORSSÉN,
ANSVARIG UTGIVARE,
HANDELSBANKEN

Singles Day, Black Friday och Cyber Monday. Just nu duggar reorna tätt. De flesta av oss gillar nog att göra goda affärer och att fynda på rea kan kännas härligt. Men handen på hjärtat, hur länge håller känslan i sig?

Här vill vi slå ett slag för sparandet och känslan som finns, kanske inte direkt utan senare – när du använder ditt sparkapital. Medvetna val ger dig balans i privatekonomin. Och att sätta mål för sitt sparande gör det lättare. Pensionen är ett viktigt sparmål som riskerar att för många bli väsentligt lägre än man räknat med. Men det finns sätt att minska gapet mellan förväntan och vad du faktiskt får i pension, som att arbeta längre eller att komplettera med ett eget pensionssparande.

Det finns även andra viktiga sparmål. Det kan vara att se till att ha en buffert för oförutsedda utgifter, eller att spara till sitt boende eller sina barn. Men hur mycket behöver man spara, när behöver man börja och på

vilket sätt? Dessa och många andra frågeställningar hjälper vår försäkringsrådgivare Annika Svanborg och placeringsstrateg Mats Nyman oss att reda ut i detta nummer.

Prisökningar har blivit något att räkna med igen. I USA steg konsumentprisindex under oktober med hela 6,2 procent jämfört med samma månad året innan – det är den högsta ökningen på mer än 30 år. Även här i Sverige har inflationen stigit, till följd av flaskhalsar och leveransproblem som uppstått i samband med pandemin. Den stora frågan är om den högre prisökningstakten är tillfällig eller ej? Vår chefsökonom Christina Nyman kommenterar utvecklingen.

Miss inte heller månadens intervju som denna gång är med Lena Sellgren, chefsökonom på Business Sweden, som målar upp en ljus framtidsbild av svenskarnas privatekonomi och konsumtion.

Trevlig läsning!

INNEHÅLL • NR 9 • 17 NOVEMBER 2021

I fokus

4 Så stärker du din pension

Så funkar det

7 Sätt mål för sparandet

Fonder

8 Spara Svanenmärkt i premiepensionen

Intervju

10 Ljusa utsikter bortom bister jul

Placerat

13 Indexfonderna minskar koldioxidavtrycket

Aktiekollen

14 Alltför höga marginalförväntningar?

Tre frågor till...

16 Håll ett öga på räntorna

Ansvarsbegränsning

Detta material är producerat av Svenska Handelsbanken AB (publ), i fortsättningen kallad Handelsbanken. Handelsbanken står under Finansinspektionens tillsyn. De som arbetar med innehållet är inte analytiker och materialet är inte oberoende investeringsanalys. Innehållet är uteslutande avsett för kunder i Sverige. Syftet är att ge en allmän information till Handelsbankens kunder och utgör inte ett personligt investeringsråd eller en personlig rekommendation. Informationen ska inte ensamt utgöra underlag för investeringsbeslut. Kunder bör inhämta råd från sina rådgivare och basera sina investeringsbeslut utifrån egen erfarenhet. Informationen i

materialet kan ändras och också avvika från de åsikter som uttrycks i oberoende investeringsanalyser från Handelsbanken. Informationen grundar sig på allmänt tillgänglig information och är hämtad från källor som bedöms som tillförlitliga, men riktigheten kan inte garanteras och informationen kan vara ofullständig eller nedkortad. Ingen del av materialet får reproduceras eller distribueras till någon annan person utan att Handelsbanken dessförinnan lämnat sitt skriftliga medgivande. Handelsbanken ansvarar inte för att materialet används på ett sätt som strider mot förbudet mot vidarebefordran eller offentliggörs i strid med bankens regler. Finansiellt instruments historiska avkastning är inte en garanti för fram-

tida avkastning. Värden på finansiella instrument kan både öka och minska och det är inte säkert att du får tillbaka hela det investerade kapitalet.

Important notice - in English

This communication is a product of Svenska Handelsbanken AB (publ). It is not an independent or objective research report prepared by research analysts. This information is not directed to persons whose participation requires prospectuses, registration, or other measures beyond those taken by Handelsbanken. This information may not be distributed in any country, for instance the US, in which distribution requires such measures or contravenes the laws of such country.

10

Foto: Kristina Sahlén

Nyheter

NY KONJUNKTURPROGNOS

I pandemins kölvatten

Trots osäkerhet kring covid-19 och restriktioner ser Handelsbankens ekonomer att den ekonomiska återhämtningen fortsätter. Hushållens konsumtion är den främsta drivkraften för tillväxt samtidigt som industriproduktionen mattas av. I euroområdet är konsumentförtroendet högt, vilket tyder på en stark optimism bland hushållen. I USA har konsumentförtroendet fallit på grund av oro för deltavarianten, men även här tror Handelsbanken på en återhämtning.

BNP-prognoser

(procent)	2020	2021p	2022p	2023p
Sverige*	-3,0	4,4	3,8	2,1
Euroområdet	-6,5	5,2	4,4	1,9
USA	-3,4	5,5	4,2	2,6
Kina	2,3	7,9	5,0	5,4

*Kalenderjusterat
Källa: Handelsbanken

Återfunnet intresse för aktiefonder

Under oktober var nysparandet i fonder totalt 7,7 miljarder kronor, enligt statistik från Fondbolagens förening. Aktiefonder hade återigen nettoinsättningar, efter två månader med uttag. Hittills i år är nettosparandet i fonder totalt 120,7 miljarder kronor, varav nästan 69 miljarder kronor investerats i aktiefonder. Den samlade fondförmögenheten i Sverige uppgick i slutet av oktober till 6 513 miljarder kronor.

"Efter två månader med negativt nettosparande i aktiefonder ser vi att riskapiten är tillbaka bland de aktiva spararna. Årets populäraste aktiefondkategorier, global och Sverige, fortsätter attrahera kapital", säger Johanna Englundh, sparekonom på Fondbolagens förening.

Johanna Englundh

Foto: Karl Gebor

Överdriven oro för stigande räntor

Den ekonomiska återhämtningen fortsätter, men kan leveransproblemen i pandemins kölvatten bromsa tillväxten, och vad betyder det för räntorna?

ISVERIGE ÄR BNP nu högre än före pandemin och optimismen är stor. Framåt räknar vi med högre tillväxt än normalt, skriver Handelsbankens ekonomer i en färsk konjunkturprognos.

Hushållens konsumtion driver återhämtningen, när allt fler återvänder till butiker, restauranger och nöjen. Men flaskhalsar och leveransproblem som uppstått i pandemins kölvatten har inneburit stigande priser, och förväntningar om högre räntor.

– Den snabbt ökande efterfrågan har lett till problem i leverantörskedjor och det lär ta tid innan efterfrågan och utbud är i balans. Men vår bedömning är att både inflationsriskerna och förväntningar på högre räntor är överdrivna, säger chefsökonom Christina Nyman. Att inflationen i Sverige nådde 3,1 procent i november – den högsta takten på tio år – beror främst på energipriserna. Vi räknar med att inflationen faller under 1,5 procent igen i slutet av 2022. Däremot tror vi att både energipriser och räntor kommer

att svänga mer framöver, i och med klimatomställning och nedtrappning av centralbankernas krisåtgärder.

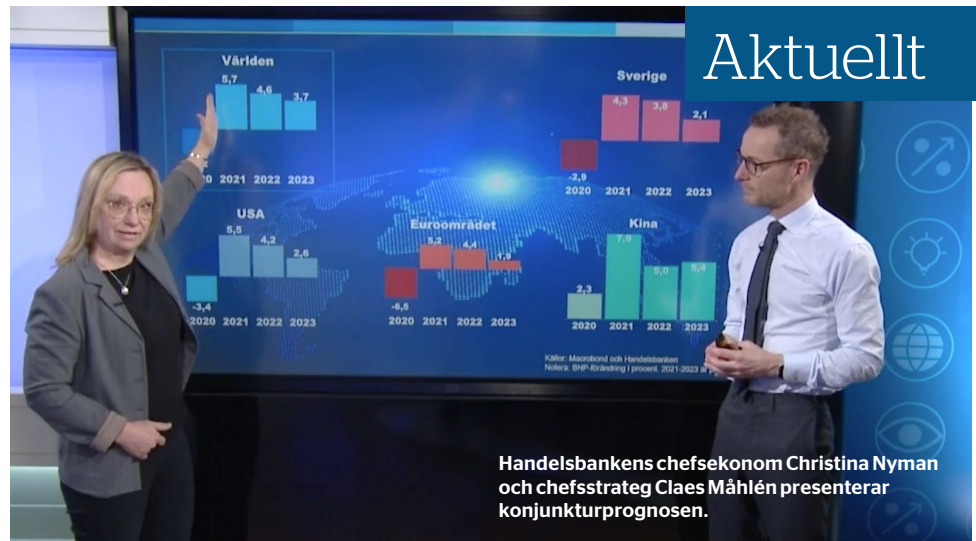
LÄGET ÄR DOCK svårbedömt och det finns en risk att en högre inflation biter sig fast längre. I prognosen går att läsa att energipriserna i september var cirka 15 procent högre än normalt. Om priserna svänger upp och ner i den storleksordningen betyder det att utgifterna för energi varierar med cirka 700 kronor per månad, upp och ner, för ett hushåll på fyra personer.

– Hushåll kan behöva skaffa sig en större sparbuffert för ökade variationer i energikostnader, menar Christina Nyman. Och på längre sikt måste den gröna omställningen kombineras med en energipolitik som säkerställer stabil energitillförsel, och att hushåll som påverkas negativt kompenseras, för att undvika omfattande bakslag i omställningen.

Den ekonomiska återhämtningen i världsekonomin fortsätter och centralbanker siktar

på att trappa ner stimulanserna, men de går i olika takt.

– Vår egen Riksbank börjar nog med en försiktig nedtrappning av stimulanserna, och de väntas hålla styrräntan oförändrad på noll procent åtminstone fram till 2024, avslutar Christina Nyman. ■

Handelsbankens chefsekonom Christina Nyman och chefsstrateg Claes Måhlén presenterar konjunkturprognosen.

Så stärker du din pension

PENSION. För många blir pensionen lägre än de väntat sig efter att ha arbetat ett helt yrkesliv. Vi lever allt längre och pensionen ska räcka fler år än tidigare. Därför behöver många ett extra sparande. Annika Svanborg delar med sig av tips för såväl löntagare som företagare.

Text **Annika Svanborg**, försäkringsrådgivare, Handelsbanken

ATT TA TAG i pensionen är viktigare än vad många tror. Den dag du inte orkar, vill eller kan jobba längre ska pensionskapitalet räcka resten av livet. Medellivslängden är närmare 85 år så det är inte ovanligt att ha 20 år då man inte arbetar alls.

Grunden i allt pensionssparande är att de inkomster som tjänas in under arbetslivet ska räcka till även som pensionär. Det innebär att alla val som påverkar inkomsten under arbetslivet även påverkar pensionen.

För många blir den faktiska pensionen betydligt lägre än den förväntade. Om man till exempel arbetar i 30 år och har en månadslön på 45 000 kronor, så blir den

statliga pensionen runt 18 000 kronor, före skatt.

MinPension har gjort beräkningar av storleken på pensionen i förhållande till slutlönen. Och det är stor spridning mellan individer. I genomsnitt får män cirka 61–70 procent av slutlönen beroende på avtalsområde, medan motsvarande siffra för kvinnor är lägre, 57–63

procent. Gemensamt för både män och kvinnor är att de ofta behöver komplettera med ett eget pensions-sparande om de inte vill ha en alltför stor lönesänkning när de går i pension.

VIKTIGAST ÄR ATT utöver den statliga pensionen ha tjänstepension via sin arbetsgivare. Trots att tjänstepensionen är en så viktig del för den totala pensionen så är det vanligt att inte veta om man har tjänstepension, eller hur mycket som betalas in.

Som företagare saknar du den trygghet de flesta anställda har, därför är det extra viktigt att du över din pensionslösning. Företagare kan sätta av motsvarande 35 procent av lönen eller – för enskild firma, överskottet i sin näringsverksamhet – upp till tio prisbasbelopp per år. Vill du sätta av mer så kan direkt-pension vara en lösning. Den skiljer sig dock från tjänstepension som ger full avdragsrätt för företaget. Direkt-pension ger avdrag först i takt med utbetalningen. Till skillnad från en tjänstepensionslösning byggs pensionskapitalet upp inom det egna företaget. Du kan välja att

Annika Svanborg

TIPS

- Skapa dig en överblick med hjälp av [minpension.se](https://www.minpension.se), och förståelse för hur mycket du måste komplettera/spara.
- Se till att det finns tjänstepension på jobbet och ha koll på hur den är utformad, om den till exempel är kollektivavtalad.
- Starta ett långsiktigt privat sparande - exempelvis en kapitalförsäkring, ett investeringsspar-konto eller lönevaxling via din arbetsgivare.
- Se över hur pensionspengarna är placerade. Hur riskbenägen är du och hur aktiv kommer du att vara när det gäller omplaceringar? Behöver du stöd - kontakta ditt bankkontor.
- Ta hjälp av Pensionsguiden i Handelsbankens mobilapp. Den innehåller simuleringsmöjligheter för pensionssparande och det är enkelt att öppna ett fondsparande i tre steg.

avsluta pensionsavtalet och kapitalet kan då användas av företaget till annat än pension.

I tjänstepension ingår förutom sparandet automatiskt ett återbetalningsskydd, om man inte valt bort det. Det innebär att om du dör tillfaller pengarna dina efterlevande. Utöver det kan man även ansöka om sjuk- och premieförsäkring, som ger ersättning vid längre tids sjukskrivning.

LÖNEVÄXLING ÄR ETT förmånligt alternativ för höginkomsttagare. Har du lön över brytpunkten, för närvarande cirka 45 000 kronor före skatt, betalar du den högsta marginalskatten på varje krona du tjänar över det. Har du möjlighet att löneväxla kan bruttobeloppet istället sättas av till pension. Dessutom brukar arbetsgivaren skjuta till sex procent, då det blir kostnadsneutralt för företaget. Så det är värt att höra efter med din arbetsgivare om möjligheten finns.

Du bör dock inte löneväxla om du tjänar under 45 000 kronor då det kan

påverka den allmänna pensionen och andra socialförsäkringar. Dessutom är det viktigt att stämma av med arbetsgivaren att den tjänstepension som din arbetsgivare betalar in till dig inte påverkas negativt.

För dig som tidigare varit anställd länge med höglön, och därefter blir egenföretagare och då sänker lönen till brytpunkten, gäller det att se upp. Med en lägre lön blir pensionsavsättningarna mindre. I detta fall bör du först sätta av 35 procent, och därutöver kan det finnas utrymme att köpa ikapp pension avdragsgillt genom den så kallade kompletteringsregeln. Hur stort det utrymmet är beror på hur många år du jobbat, vilket pensionskapital du arbetat ihop och när du har tänkt att gå i pension.

HUR FÅR MAN en överblick över hur stor pensionen blir? Börja med att gå in på minpension.se. Där kan du få en bra överblick, hur pensionen är förvaltd, om premieinbetalning pågår eller om pensionen börjat betalas ut. Det finns också bra verktyg för att göra en prognos. Utifrån det kan du se hur mycket du behöver komplettera. Din rådgivare på bankkontoret kan hjälpa till med en sammanställning och pensionsplanering kring vad som kan förbättras, vad som går att flytta, och om det är värt det.

VI LEVER ALLT längre och pensionen ska räcka längre. Och det finns fler saker som du själv kan göra för att höja din pension. Ett sätt att minska gapet mellan förväntad pension och vad du faktiskt får är att arbeta längre. Ett annat är att spara på lång sikt. Att nå en pension motsvarande 80 procent av slutlönen är fullt möjligt, men då behöver du komplettera genom att börja spara tidigt, genom att lägga undan runt 10 procent av din inkomst efter skatt. Det kan vara bra att hålla pensionssparandet

avskilt från övrigt sparande för att inte frestas att nalla av det i förtid.

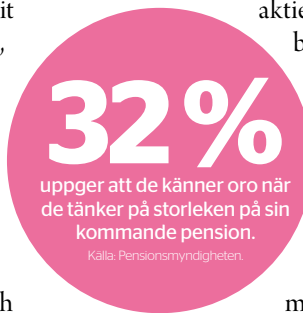
Den framtida pensionen påverkas också av hur pensionskapitalet placeras. Generellt gäller att om man är långsiktig så bör man definitivt ha en hög andel aktier. Närmar sig pensionen

bör man normalt ha en lägre andel. Men den förväntade livslängden vid 65 år är mer än 20 år till, så man bör inte göra sig av med alla sina aktier bara för att man blir pensionär. En fond som automatiskt

minskar andelen aktier med tiden, som våra pensionsfonder, är ett sätt att sänka risknivån över tiden. Fördelen är då att du inte själv behöver vara aktiv och byta placeringar.

NÅGRA ÅR INNAN det är dags ta ut pensionen är det bra att börja planera hur den ska tas ut. Den statliga pensionen betalas alltid ut så länge man lever. Den kan tas ut helt eller till viss del, och du kan begära uppehåll efter det att utbetalningarna påbörjats. Med privat pensionssparande och i vissa tjänstepensioner kan du ofta själv bestämma under hur många år pensionen ska tas ut. Men tjänstepensioner kan oftast inte pausas när de väl börjat betalas ut. Det kan vara bra att inte börja ta ut alla pensioner vid 65 år och sedan få betydligt lägre pension efter 70 års ålder. Det kan också vara en fördel att fördela pensionen ur skattehänseende, så att du inte betalar hög skatt i början och sedan hamnar under brytpunkten när du blir äldre.

Slutligen kan det vara en klok idé att fundera på när du vill gå i pension. Ju längre tid du arbetar, desto högre blir pensionen. Du hinner tjäna in mer pensionskapital, samtidigt som den pensionen betalas ut under färre år. Om uttaget skjuts upp hinner pensionspengarna även växa till sig mer. Storleken på pensionsinbetalningarna spelar också stor roll, ju mer som betalas in desto större kapital byggs upp. ■

CHECKLISTA FÖR PENSIONSSPARANDE

Senast vid...

... 30 års ålder bör man ha börjat pensionsspara

... 40 års ålder bör man spara 10 procent av lönen efter skatt

... 50 års ålder bör man göra en ordentlig pensionsanalys, med hjälp av minpension.se och/eller rådgivare

... 60 års ålder bör man planera sina pensionsuttag

VAD FONDSPARAR SVENSKARNA TILL?

- 48%** till pensionen
- 44%** till buffert
- 14%** till hus/lägenhet
- 13%** till barn/barnbarn
- 8%** till resor
- 32%** övriga sparmål

Källa: Kantar Sifo Prospera. På uppdrag av Fondbolagens förening genomför de vartannat år en omfattande Fondspararundersökning och intervjuar fondsparare, utifrån ett slumpmässigt urval av Sveriges befolkning i åldern 18-76 år. Flera svar var möjliga i enkäten.

Foto: Shutterstock

Sätt mål för sparandet Text **Mats Nyman**, placeringsstrateg på Handelsbanken

TÄNK LÅNGSIKTIGT, SPRID riskerna och månadsspara. Så lyder vanliga råd kring sparande. Men hur mycket ska man egentligen spara? Och till vilka mål?

Om du inte sparar alls, börja då att spara till en buffert som gör att du klarar tillfälliga inkomstbortfall eller oplanerade utgifter. När det är avklarat kan du lägga upp en plan för övrigt sparande.

För de flesta är en buffert på två månadslöner efter skatt ett bra riktmärke. Spara 5 procent av din lön efter skatt tills du nått dit. Men kom ihåg att buffertsparandet är avsett att klara just tillfälliga svackor i ekonomin, inte långvariga inkomstbortfall eller mycket stora utgifter.

Komplettera därför gärna med bolänskydd, extra sjukförsäkring och a-kassa/inkomstförsäkring som ger extra trygghet. Att ha en rejäl buffert är extra viktigt om du är ensamstående, har osäker inkomst, svagt försäkrings-

skydd, stora fasta utgifter eller bor i ett gammalt hus.

ATT PENSIONSSPARA ÄR också viktigt, minst 5 procent av lönen efter skatt till pensionen. Ju tidigare du börjar desto

TUMREGLER FÖR SPARANDE**1. Buffertsparande**

5 procent av lönen efter skatt tills du nått två månadslöner

2. Pensionssparande

Minst 5 procent av lönen efter skatt, gärna 10 procent för att nå en pension på 80 procent av din slutlön

3. Bosparande

5 procent av lönen till planerade underhåll, renoveringar, tillbyggnader eller flytt till ny bostad, och ytterligare 5-10 procent till ditt drömboende (Inräknat amortering)

4. Barnsparande

Minst halva barnbidraget, gärna hela, till barnets första bostad.

Ett tips är att sätta namn på dina konton/depåer, så att du lätt kan hålla ordning på ditt sparande.

mindre behöver du sätta undan varje månad. Att nå en pension motsvarande 80 procent av slutlönen i pension är fullt möjligt, men då behöver du börja spara tidigt, spara runt 10 procent av inkomsten och se till att arbetsgivaren betalar in till tjänstepension.

Äger du en bostad eller vill du köpa en? Spara då 5 procent av lönen efter skatt till planerat underhåll, renoveringar eller bostadsköpet. Vill du ha ett riktigt drömboende behöver du spara ytterligare 5-10 procent, men då kan du även räkna eventuella amorteringar som sparande.

Har du barn kan det vara bra att starta ett barnsparande – en grundplåt till ett första boende på sikt. Ett halvt barnbidrag i månadssparande räcker till kontantinsatsen i stora delar av landet. I storstäderna behöver man spara hela barnbidraget, ibland mer, för att det ska räcka.

Slutligen är det bra att lägga upp en sparplan även för annat man får glädje av, som resor, semesterboende eller bil.

SAMMANTAGET KAN DET låta som tuffa mål. Men det allra viktigaste är att komma igång med sparandet. När bufferten är klar är det bra att åtminstone sätta av 5 procent vardera till pension och boende. Räkna vi utifrån en lön på 36 100 kronor före skatt, som var medellönen i Sverige år 2020, motsvarar det ett månadssparande på runt 2 800 kronor. Finns det ekonomiskt utrymme att spara en större del av lönen, kommer du ha en tryggare ekonomi i framtiden.

Våra tumregler är generella, och ska inte tolkas bokstavligt. Alla har vi olika mål, behov och ekonomiska förutsättningar. Men tumreglerna kan göra det lättare att planera sin ekonomi. För den som till exempel just tagit klivet ut i arbetslivet kan pensionen kännas avlägsen, och drömboendet långt borta. Men då är det bra att tänka på att ju tidigare du börjar spara desto mer hjälp får du av den så kallade ränta-på-ränta-effekten. Du behöver alltså spara mindre längre fram. Med tydliga mål för sparandet är det också lättare att hitta placeringar med lagom mycket risk. ■

Spara Svanenmärkt i premiepensionen

Förra året placerades cirka 45 miljarder kronor i fonderna inom premiepensionssystemet. I början av december är det dags igen och det är hög tid att se över hur du vill att dina pengar ska placeras.

Text **Cecilia Meijer**, placeringsexpert, Handelsbanken

VARJE ÅR AVSÄTTTS 2,5 procent av din pensionsgrundande inkomst till premiepensionen. Det är pengar som placeras i fonder som du själv väljer. I genomsnitt fick en pensionssparare 7 671 kronor insatt i premiepension i december förra året, och som mest var insättningen 12 189 kronor. I slutet av oktober i år fanns totalt 1 897 miljarder kronor placerade inom premiepensionen.

De pengar som ska placeras i början av december sätts in i de fonder och med den fördelning som du senast valt. För de som inte gjort ett val för sin premiepension placeras pengarna i Statens årskullsförvaltningsalternativ, AP7Såfa. Du kan när som helst byta fonder, det kostar ingenting och nu är ett bra tillfälle att se över dina val. Ett fondbyte tar normalt två till tre helgfria vardagar innan det är klart.

När det gäller pensionen, som oftast är ett långsiktigt sparande, är det viktigt att se till att få en god avkastning. Hur kan man då tänka? Premiepensionen är en del av pensionen så det är viktigt att se till helheten och ta hänsyn till hur lång

”Styrkan med Svanenmärkingen är att vi får en extern bekräftelse på vårt hållbarhetsarbete och att investeringsprocesserna för dessa fonder har granskats och godkänts”

MAGDALENA WAHLQVIST ALVESKOG,
VD PÅ HANDELSBANKEN FONDER.

placeringshorisonten är. Det kan vara en god idé att sprida riskerna för att få en jämnare avkastning. Du kan välja som mest fem olika fonder när du sätter ihop din egen fondportfölj och då är det bra att även beakta hur andra delar av pensionen är placerad.

FÖR DEN SOM vill placera hållbart finns 25 av Handelsbankens fonder på Fondtorget i premiepensionssystemet. Hållbarhetsarbetet i alla våra fonder utgår från samma höga ambition. Du kan bland annat välja några av våra Svanenmärkta fonder.

Svanenmärkingen är en officiell miljömärkning i Norden som ska vägleda konsumenter till bra miljöval. Svanenmärkta fonder måste uppfylla 25

HANDELSBANKENS FONDER MED SVANENMÄRKNING I PREMIEPENSIONEN

Dessa fonder investerar främst i bolag kopplade till noga utvalda, analyserade och långsiktiga investeringsteman där vi förväntar oss högre tillväxt och lönsamhet i framtiden. De placerar fullt ut i aktier och har därför relativt hög risk.

Global Tema - global tematisk aktiefond, investerar både i utvecklade länder och tillväxtmarknader

Hållbar Energi - global aktiefond med särskilt fokus på klimatinvesteringar

Sverige Tema - tematisk aktiefond som investerar i svenska bolag

Tillväxtmarknad Tema - tematisk aktiefond som placerar i Asien, Latinamerika, Östeuropa, Mellanöstern och Afrika

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Fullständiga informationsbroschyrer, fondbestämmelser och faktablad hittar du under respektive fond i fondkurslistan på handelsbanken.se/fonder

obligatoriska krav för hur de väljer in, väljer bort och påverkar företaget, samt vara transparenta kring arbetet. Syftet är att förvaltaren ska använda kapital och ägande för att påverka de företag fonden investerar i så att de utvecklas i en mer hållbar inriktning. Dessutom har en Svanenmärkt fond utökade krav på hållbarhetsrapportering vilket leder till ökad transparens och tydlighet.

Alla fonder som kan väljas inom premiepensionen har betydligt lägre avgifter än normalt. Ett alternativ för den som bara vill välja en fond är en av Handelsbankens generationsfonder där risken i fonden trappas ner successivt när du närmar dig pensionsåldern. Dessa fonder har där 0 procent i avgift. ■

LÄS MER

- handelsbankenfonder.se
- svanen.se/spararen
- pensionsmyndigheten.se

Cecilia Meijer

Tillväxt och hållbarhet går hand i hand

Välskötta, hållbara bolag med tematiska drivkrafter är det fondförvaltaren Cecilia Auvray letar efter när hon väljer bolag till Svanenmärkta fonden Handelsbanken Global Tema.

Cecilia Auvray

Vad är Global Tema för typ av fond?

– Det är en fond där vi väljer bolag utifrån en stark tro på att tillväxt driver lönsamhet och vinster. Och långsiktig och hållbar tillväxt hittar vi där det sker strukturella förändringar i samhället.

Vad innebär det?

– Att vi prioriterar att leta investeringar inom områden där vi ser strukturellt stark efterfrågan och som dessutom går hand i hand med FN:s globala mål.

Det första området är företag som tar fram lösningar som är bra för klimatet, inom exempelvis elektrifiering, energieffektivitet och förnybar energi.

En annan stor utmaning är världens åldrande befolkning. Företag som kan ta sig an den hälsoutmaning det innebär borde det gå bra för. Här menar jag produkter och tjänster för den ökande andelen av jordens befolkning som drabbas av folksjukdomar som övervikt, diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar.

Dessutom behöver allt färre försörjare fler. Det tredje området vi investerar i är därför företag som har lösningar som gör att vi kan jobba smartare och bli mer produktiva, ofta genom digitalisering där särskilt förflyttningen till molnet är en stark långsiktig trend.

Är det inte en utmaning att placera globalt?

– Jo, det gäller att ha en tydlig och robust struktur. Utgångspunkten är vår tematiska investeringsprocess och en grundlig bolagsanalys. I det övergripande strategiarbetet bidrar alla våra fondförvaltare. Eftersom Global Tema investerar världen över uppskattar jag

samarbetet med mina erfarna förvaltarkollegor för att bolla bolagsidéer. De har kunskap och erfarenhet från olika regioner, men också specialistkompetens inom de fördjupningsområden som fonden har fokus på, det vill säga klimat, hälsovård och produktivitet/digitalisering.

Vad är det som avgör vilka bolag ni investerar i?

– De tematiska drivkrafter som ger bolaget medvind, vad vi tror om utvecklingen och hur bolaget kan dra nytta av tillväxten. Vi investerar i välskötta, hållbara bolag, inte i teman eller regioner i stort. Fokus ligger på framtida vinstutveckling och bolagen utvärderas noggrant både vad gäller ekonomiska förutsättningar och hållbarhet.

Kan du nämna några exempel?

– Då aktievalet är viktigare än land och sektor har vi till exempel i nuläget en förhållandevis stor andel europeiska bolag jämfört med ett världsindex. Lite förenklat beror det på att EU:s satsningar på klimatomställningen innebär snabbare elektrifiering och att europeiska bolag ligger i framkant.

Några exempel är franska elektronikern Schneider, italienska Prysmian som tillverkar och levererar kraft-, kommunikations- och industri-kablar samt svenska verkstadsföretaget Epiroc – en viktig spelare i elektrifieringen av gruvor.

– Vi har också skiftat fokus från områden där förutsättningarna försämrats, eller där vi inte längre ser samma lönsamhetstillväxt, som turism, resor

och spelutvecklare. Eller där aktiekurserna rusat som för vissa sol- och vindkraftsbolag. Istället väljer vi andra områden.

Bolag med lösningar för vattenrening och vattenförsörjning inom industrin gynnas av både ett ökat klimatfokus och snabbare digitalisering. Kurita Water, Evoqua Water och Xylem är tre av våra val inom vatten temat. Med ökat klimatfokus blir det också viktigare att följa upp hur företagen påverkar miljön. Det borde gynna bolag som kontrollerar och miljöcertifierar företagens produktionsprocesser, bland annat franska Bureau Veritas.

Vad innebär det för dig att fonden är Svanenmärkt?

– Vi ser det främst som ett bra sätt att visa på hur vi arbetar med hållbarhet i fonden. ■

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Fullständiga informationsbroschyrer, fondbestämmelser och faktablad hittar du under respektive fond i fondkurslistan på handelsbanken.se/fonder

Vattenteknikföretaget Xylem ingår i Svanenmärkta fonden Handelsbanken Global Tema.

Foto: Xylem

Lena Sellgren, chefsekonom på Business Sweden

Ljusa utsikter bortom bister jul

Pandemin har gett oanade konsekvenser i form av ekonomiska störningar. På kort sikt påverkar de svenskarnas konsumtion – men på längre sikt ser det ljusst ut för privatekonomin. Det säger Lena Sellgren, chefsekonom på Business Sweden.

Text **Ingrid Kindahl** Foto **Kristina Sahlén**

BUSINESS SWEDEN ÄR en delvis statlig organisation som främjar svensk export, som står för hälften av landets BNP. Det betyder att om det går bra för exportföretagen, så går det bra för Sverige. Och går det bra för Sverige, innebär det mer pengar i svenskarnas plånböcker.

Det finns därför anledning för svenska konsumenter att intressera sig för alla de störningar som uppkommit i världen efter pandemin. Det handlar om transportkris, varubrist, stängda fabriker och höga elpriser. En som kan analysera utvecklingen är nationalekonomen Lena Sellgren.

Vad är det egentligen som ligger bakom alla dessa störningar?

– Jag brukar peka på tre saker: Pandemin och den låga vaccinationsgraden i många länder – i Asien är bara 44 procent fullvaccinerade. Brist på insatsvaror i industrin, till exempel halvledare. Och den stora bristen på containrar. 90 procent av alla containrar tillverkas i Kina, och

när hamnar där stängs på grund av covid-19, befinner sig för många containrar på fel plats. Lägg därtill att det sedan länge råder brist på lastbilschaufförer i Europa, förklarar hon.

LENA SELLGREN HAR fler siffror som förklarar situationen: 80 procent av alla varor fraktas i container med sjöfart, och 20-30 procent av alla varor i svensk detaljhandel importeras från Kina. Det betyder att det kan bli tunt med julklappar under granen i år.

– Elektronik, kläder och skor, heminredning, möbler och spel – det är ju klassiska julklappar och handeln kan få svårt att få hem just dessa varor till jul. Det får vi förbereda oss på, säger Lena Sellgren.

De stigande energipriserna beror inte så mycket på pandemin, som på att världen håller på att ställa om till ett klimatvänligare system. Men investeringarna går inte fort nog

LENA SELLGREN

Chefsekonom på Business Sweden.

BAKGRUND: Nationalekonom från Lund och Handelshögskolan i Stockholm. Chefsekonom på Business Sweden, dessförinnan Nordea, Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet. Arbetat under fyra finansministrar: Erik Åsbrink, Bosse Ringholm, Pär Nuder och Anders Borg.

FAMILJ OCH FRITID: Man, två söner. Springer en runda varje morgon.

och under tiden uppstår det obalanser mellan utbud och efterfrågan.

– Dessutom är energimarknader volatila av naturen, och när mer el kommer från vind och vatten blir tillgången mindre stabil än om den kommer från olja och kol. Det innebär att konsumenter måste förbereda sig på att elpriset går upp och ner mer än vanligt.

ÄNU ÄR DET oklart hur många av störningarna som blir permanenta och vilka som blir kortvariga. Men totalt sett är Lena Sellgren optimistisk vad gäller både ekonomin och den gröna omställningen. Kan konsumenterna bara hantera tillfälligt högre elräkningar och

färre julklappar, kan de se fram emot god ekonomi kommande år, tror hon. Med en liten brasklapp.

– Bolåntagarna måste räkna med svagt stigande boräntor, men allt tyder på att de ändå kommer att förbli historiskt låga.

Det som skulle kunna hota ekonomin, snabbt stigande inflation, tror hon inte på. Störningarna i form av varubrist och höga elpriser kan visserligen driva på inflationen, men vissa bedömare ser redan viss ljusning åtminstone på containersidan. Och IMF räknar med att energimarknaden kommer i balans vid mitten av 2022. Världens centralbanker vakar över infla-

tionen dag och natt och justerar sina åtgärder. För närvarande stramar de åt försiktigt genom att minska sina obligationsköp innan de på sikt börjar höja styrräntorna något.

ARBETSLÖSHET SKULLE KUNNA påverka svenskarnas köpkraft, men för närvarande råder snarare arbetskraftsbrist bland alla dem som har utbildning och talar svenska. Den arbetslöshet som finns beror snarast på bristande integration. Men även om man har ett bra jobb i dag kan man inte luta sig tillbaka.

– Den gröna omställningen ställer stora krav på kompetens, och var och en måste se till att vidareutbilda sig, vara beredd att byta inriktning och se till att vara anställningsbar, säger Lena Sellgren.

Samtidigt påpekar hon att Sverige ligger bra till. Landet har klarat pandemin bra, och många av de lösningar som behövs för omställningen finns här. Samtidigt är svenskarna högt digitaliserade. Och faktum är att pandemin har fört en del gott med sig.

– Det är fantastiskt att samarbete över gränserna kunde leda till att vi fick ett vaccin på bara ett år. Det visar hur bra människor är på att lägga annat åt sidan och koncentrera sig på det viktiga. Alla kriser gör att människor måste kraftsamla och tänka till.

DET SER OCKSÅ ljus ut för exportföretagen. En stor del av de pengar som konsumeras kommer från börsvinster, och många aktie- och pensionsfonder har pengar placerade i den klassiska svenska industrin. Business Sweden mäter hur den mår i ett så kallat exportchefsindex.

– Det visar en stark orderingång och god lönsamhet för exportföretagen, både i nuläget och framåt. Vi svenskar är duktiga på innovation och hållbarhet och har en stark trovärdighet internationellt. Det bör ge utdelning. ■

Denna artikel är skriven av en journalist och helt fristående från Handelsbankens makroekonomers analys av läget i världsekonomin.

Indexfonderna minskar koldioxidavtrycket

Under 2020 påbörjades arbetet med att anpassa Handelsbankens indexfonder till index som är i linje med Parisavtalets klimatmål. Det är ett viktigt steg på vägen att nå Handelsbanken Fonders mål om nettonollutsläpp i fonderna till år 2040. Emma Viotti, chef passiv förvaltning på fondbolaget, förklarar.

SEDAN FLERA ÅR tillbaka har Handelsbanken Fonder arbetat med att ta fram och anpassa det passiva fondutbudet till hållbara index. Att flytta kapital till mer hållbara investeringar är även en hörnsten i EU:s handlingsplan för hållbar tillväxt. EU har nu kommit med en oberoende standard för klimatindex, så kallade Parislinjerade index.

– Vi har bytt index för sju av våra globala indexfonder, med ett samlat förvaltad kapital på 157 miljarder kronor. Anpassningen är en viktig del för att uppfylla våra hållbarhetsmål.

De nya indexen ger bättre förutsättningar att hantera hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter. Genom att exkludera eller ha lägre vikt i bolag med höga utsläpp och bolag som saknar strategier för att ställa om till en mer hållbar verksamhet, minskar vi de klimatrelaterade riskerna i fonderna.

De riktlinjer som togs fram av EU kring Parislinjerade index ger ett oberoende ramverk för vad ett hållbart index ska uppfylla. Riktlinjerna premierar bolag som har satt vetenskapligt baserade utsläppsmål och bolag som via sina produkter och tjänster positivt bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030.

BOLAGEN I FONDEN och dess index väljs ut och viktas så att portföljens utsläpp är i linje med Parisavtalets mål om maximalt 1,5 graders uppvärmning. Det gör att koldioxidavtrycket i fonden ska minska med minst sju procent varje år.

– Målet är att rikta investeringar mot bolag som kan bidra till en minskning av de faktiska utsläppen. Det betyder att fondernas minskade

koldioxidutsläpp inte ska uppnås genom att enbart flytta investeringar från sektorer med hög klimatpåverkan som industri, transport och fastigheter till sektorer med låg klimatpåverkan, förklarar Emma Viotti. Därför finns krav i regelverket att vikten i just de sektorer som är väsentliga för klimatomställningen skall ha samma vikt som aktiemarknaden som helhet.

Indexfonderna har en strikt exkludering av fossila bränslen, men kan investera i så kallade omställningsbolag. Det är bolag involverade i kraftgenerering som bedöms ställa om sin verksamhet till att bidra till att uppfylla målen i Parisavtalet.

– Våra indexfonder har arbetat med kriterier för att utesluta branscher och bolag i flera år. Att vi nu anpassar fonderna i linje med Parisavtalets mål är naturligt och ett tydligt åtagande för klimatneutralitet, menar Emma Viotti. För oss är det självklart att se till att befintliga fonder går i en mer hållbar riktning snarare än att enbart skapa nya produktbjudanden.

Men kan verkligen Parislinjerade index lösa klimatkrisen?

– Nej, men de är en viktig del av lösningen. Vi talar om enorma belopp om många indexfonder går samma väg. Men vi måste också fortsätta öka investeringarna i bolag som står för lösningar på klimatkrisen och bolag som bidrar till uppfyllandet av Globala målen i FN:s Agenda 2030. Och inte minst måste vi som fondbolag arbeta ännu mer för att påverka bolag att utveckla sitt hållbarhetsarbete och uppnå faktiska och mätbara resultat. ■

Emma Viotti

DET KRÄVS DRAMATISKT MINSKADE UTSLÄPP

Globala koldioxidutsläpp (miljarder ton per år)

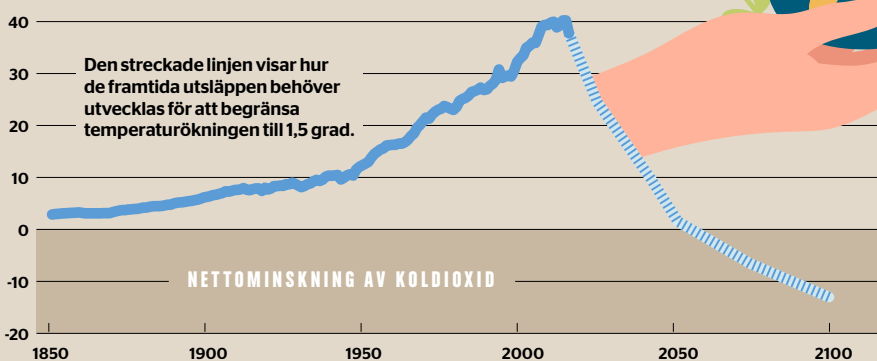

Illustration: Shutterstock

Alltför höga marginal

Ännu en rapportperiod har snart passerat. Resultaten har återigen överraskat positivt, trots problem i leveranskedjor och höga kostnader för insatsvaror. Men att bara leverera en rapport i linje med förväntningarna har ofta inte räckt för att aktien ska stiga på börsen.

Text **Peter Engstedt**, placeringsstrateg, Handelsbanken

Peter Engstedt

MERPARTEN AV BOLAGEN på Stockholmsbörsen har nu rapporterat för årets tredje kvartal. Generellt sett har bolagen redovisat en försäljning i linje med förväntningarna, medan rörelse-resultatet varit i genomsnitt fyra procent högre än väntat. Med andra ord har vinstmarginalerna återigen överraskat positivt, trots problem i leveranskedjorna och höga kostnader för insatsvaror. Det tredje kvartalet förra året var kraftigt

påverkat av pandemin, varför detta kvartal är ett utpräglat återhämtningskvartal med en genomsnittlig resultatökning på 30 procent för de rapportrande bolagen.

Efter en lång tid med kursuppgångar backade Stockholmsbörsen med cirka tio procent inför rapporterna, men under själva rapportperioden har vi fått se index studsa upp och närma sig rekordnivåer igen. Trots en tydlig majoritet av starka rapporter har ungefär lika många bolag fått se sina aktier stiga på rapportdagen som sjunka. Det har således ofta krävts ett klart bättre utfall än väntat för att lyfta aktiekursen.

ANDELEN HÖJDA VINSTPROGNOSE i relation till sänkta är på höga nivåer, och det finns en tydlig risk för att trenden vänder. Trots oro för ökat kostnadstryck och problem i leveranskedjorna har marknads förväntningar på vinstmarginaler för 2021 och 2022 höjts

något jämfört med för några månader sedan. Högre inflation har hittills slagit hårdare mot producenter än mot konsumenter. Skillnaden mellan ökningen i producent- och konsumentpriser är på extrema nivåer, vilket indikerar större press på marginalerna framöver. En

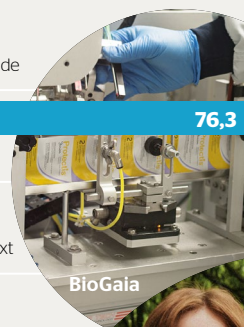
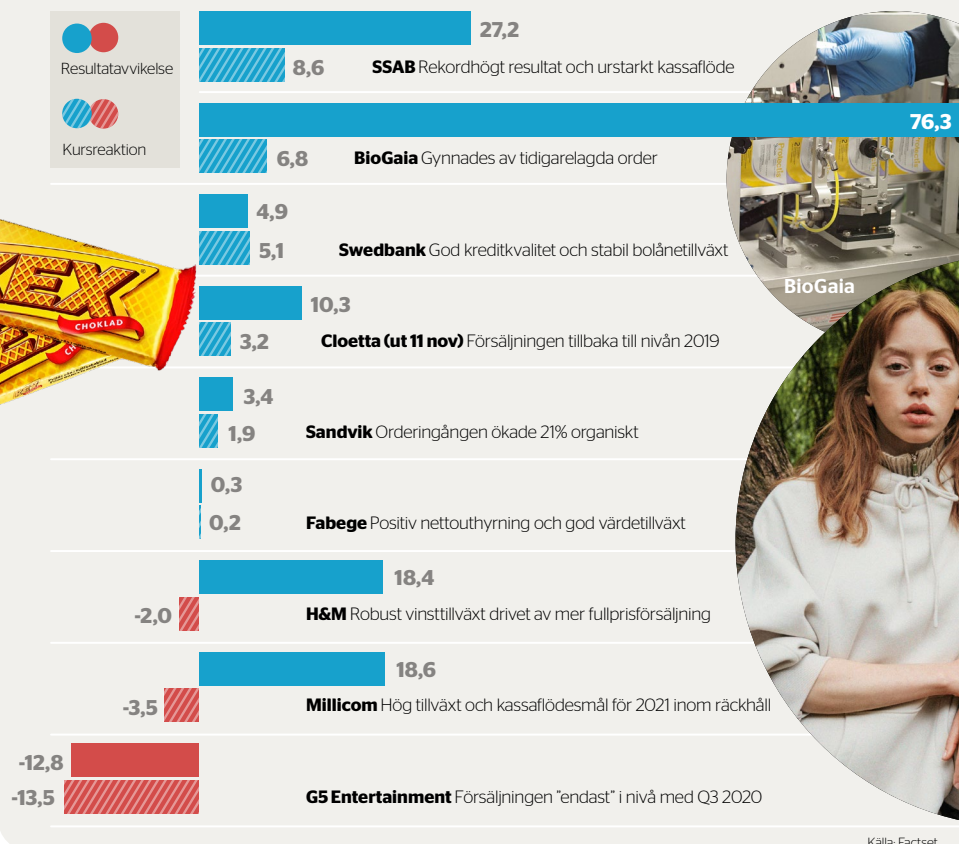
högre produktivitet lär sannolikt motverka en del av detta, men det vanliga återhämtningslyftet till följd av produktivetsförbättringar dämpas.

Mycket talar för att återhämtningen i företagets vinster kommer att fortsätta, men inte i samma höga takt som tidigare. Vi tror inte att problemen med flaskhalsar har nått sin kulmen då komponentbrist och kostnadsökningar fortfarande tycks öka.

Tittar vi på P/E-talen är börsen dyr i en historisk jämförelse. Värderingen brukar i det korta perspektivet inte vara

BOLAGEN PÅ FOKUSLISTAN

Kursreaktion definierad som två dagar efter rapporten jämfört med två dagar före (procent) samt resultatavvikelse jämfört med konsensusprognos (procent).

Örväntningar?

något problem för aktiemarknaden, men momentum i vinstcykeln kommer att börja avta. Med det sagt innebär en fortsatt vinsttillväxt att kurserna delvis växer in i värderingen, vilket är det vanliga mönstret när ekonomin återhämtar sig.

FÖR VÅRA SEKTORFAVORITER i Fokuslistan blev rapportssäsongen i huvudsak positiv, med en majoritet av positiva resultatövertäckningar och kursuppgångar på rapportdagen. Störst belöning av aktiemarknaden fick SSAB

(i sektorn Material) och BioGaia (Hälsovård), vilket inte var omotiverat då båda dessa bolag överträffade resultatförväntningarna med råge och vinstprognoserna skruvades upp. Däremot blev spelapputvecklaren G5 Entertainments rapport en besvikelse, och aktiekursen rasade. G5 är dock fortsatt vår favorit i sektorn Teknologi, då bolaget har flera spel som närmar sig lansering och vi räknar med en vinsttillväxt på 30-40 procent både under 2021 och 2022, samtidigt som aktien handlas till P/E 12x (2022p). ■

DE SENASTE FÖRÄNDRINGARNA I FOKUSLISTAN

Denna månad gjorde **Essity** entré som vår favorit i sektorn Dagligvaror och ersatte därmed Cloetta-aktien, som stått och stampat sedan inträdet i augusti.

Essitys affärsområden Professional Hygiene (hygienprodukter till professionella kunder) och Medical Solutions (sårvård, kompressionsbehandling och ortopedi) har påverkats negativt av pandemin och bör således bli vinnare när samhällena återöppnas.

Däruöver ser de rekordhöga massapriserna äntligen ut att ha toppat, vilket i kombination med höjda

priser borde bidra till mindre marginalpress framöver. Essity-aktien har gått betydligt sämre än de internationella jämförelsebolagen sedan pandemin bröt ut. Sammantaget tror vi att aktien borde kunna gå starkt framöver, ungefär som den gjorde under 2019 då massapriset vände ner förra gången.

Under förra månaden gjorde vi ett byte i sektorn Sällanköpsvaror, där **H&M** ersatte Dometic. Efter den senaste tidens svaga kursutveckling för H&M-aktien bedömer vi att framtida avkastningspotential i förhållande till risken är attraktiv. H&M:s omvandlingspotential efter pandemin lockar, i synnerhet mot bakgrund av bolagets ökade fokus på fullprissförsäljning och ett solitt online-erbjudande. Det finns också en betydande uppsida i ett högre bruttoreultat till följd av att bolaget blivit bättre rustat för att hantera problemet med höga lagernivåer.

Essity

Handelsbankens aktieanalytikers främsta Köp-rekommendationer inom respektive sektor samlas i Fokuslistan. Listan presenteras löpande i vår Marknadsinformationstjänst och i nyhetsbrevet Börsnytt. Utöver själva listan ingår som vanligt uppdaterade nyckeltal, bolagsbeskrivningar samt vår syn i korthet för respektive bolag, där det framgår varför aktien är en sektorfavorit.

Två nya fondtips

Hållbar Energi och Svenska Småbolag är våra nya fondtips. Hållbar Energi gynnas av ökade investeringar efter klimattoppmötet i Glasgow och Svenska Småbolag är väl positionerad när återhämtningen går in en mognare fas. Amerika Tema, som gett mycket god avkastning sedan den togs in som fondtips i september, och Sverige Tema, vars utveckling tyvärr släpat efter den svenska börsens, utgår.

Fondtipsen är valda ur Handelsbankens fondsortiment. Urvalet baseras på Handelsbankens analys och tidshorisonten är 3-6 månader. Ansvarig för tipsen är Mats Nyman, placeringsstrateg, Handelsbanken.

Våra placeringstips är tänkta som ett komplement till en basportfölj med god riskspridning.

EUROPA SMÅBOLAG

- Fortsatt goda utsikter för återhämtning på Europas aktiemarknader
- Investerar i europeiska små och medelstora bolag med hög tillväxt och sunda affärsmodeller

HÅLLBAR ENERGI

NY!

- Ökat fokus på investeringar för att nå framtida klimatmål gynnar bolag som bidrar till lösningarna
- Investerar globalt i bolag med renodlat hållbarhetsfokus

SVENSKA SMÅBOLAG

NY!

- Mindre bolag är väl positionerade i ett läge när återhämtningen går in en mognare fas
- Investerar i små och medelstora noggrant utvalda svenska bolag

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Fullständiga informationsbroschyrer med fondbestämmelser och faktablad hittar du under respektive fond i fondkurserlistan på handelsbanken.se/fonder

Tre frågor till ...

JOHANN GUGGI, ALLOKERINGSCHEF, HANDELSBANKEN FONDER

Håll ett öga på räntorna

Den senaste månaden har vi minskat aktieexponeringen i de fonder vi förvaltar då vi ser en hög inflationstakt i USA som riskerar att bita sig fast längre än väntat och därmed högre sannolikhet för stigande räntor.

Har ni gjort några portföljförändringar?

– Sammantaget föredrar vi aktier relativt räntor i de fonder vi förvaltar. Men sedan förra numret av Fokus Placeringar har vi minskat exponeringen mot aktier något. Vi bedömer att riskerna har ökat på marknaden och att den höga inflationstakten i främst USA riskerar att vara högre än väntat under längre tid. Samtidigt har den globala börsuppgången varit stark i år och marknadsräntorna är låga i ett historiskt perspektiv. Vår syn är att denna positiva miljö för risktillgångar kan bestå ett tag till, men samtidigt bedömer vi att förhållandet mellan den risk som vi ser på marknaderna och den förväntade avkastningen ser något mindre attraktiv ut.

– Vi har till exempel minskat exponeringen

mot både aktier och obligationer inom tillväxtmarknaderna på grund av bland annat ökad osäkerhet och en mer långsam och utdragen ekonomisk återhämtning rent generellt i regionen. Vi föredrar aktiemarknader som gynnas av den cykliska konjunkturförändringen vi befinner oss i, bland annat europeiska aktier.

Vad talar för en fortsatt stark börs?

– Världsekonomin växer snabbt och framåtblickande barometrar stödjer fortsatt tillväxt. Dessutom har bolagsrapporterna för det tredje kvartalet överlag visat på goda resultat. Något som kan komma att driva tillväxten ytterligare är ökande företagsinvesteringar. Vår syn är att denna positiva miljö för risktillgångar som aktier kan bestå ett tag till.

Vilka risker ser ni?

– Inflationen i USA är den högsta på 30 år. Vår bedömning är dock att den höga inflationstakten är tillfällig och att inflationen kommer att falla tillbaka igen under nästa år. Men centralbankernas expansiva penningpolitik och enormt stora finans-

Inflationstakten på väg upp i USA.

Foto: Shutterstock

politiska stimulanser i kombination med avbrott i leverantörskedjor har gett en potentiell grogrund för en inflationstakt som är högre än vad marknaden långsiktigt förväntar sig. Och det finns en risk att inflationstakten biter sig fast på högre nivåer. ■

Information om risk: Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta beloppet.

ANSVARIG UTGIVARE

Mikael Forssén,
Savings & Pension,
Handelsbanken Capital Markets

KONTAKT

Om du inte vill ha tidningen framöver meddelar du oss på fokusplaceringar@handelsbanken.se eller via ditt bankkontor. Har du flyttat? Kontakta ditt Handelsbankskontor för att få tidningen till rätt adress.

REDAKTION HANDELSBANKEN

Åsa Persson
Mikael Forssén
Kaj Kärki
Mats Nyman
Charlotte Wadell

MEDVERKANDE

Cecilia Auvray, fondförvaltare, Handelsbanken Fonder
Peter Engstedt, placeringsstrateg, Handelsbanken
Johann Guggi, allokeringsschef, Handelsbanken Fonder
Christina Nyman, chefskonom, Handelsbanken
Mats Nyman, placeringsstrateg, Handelsbanken
Cecilia Meijer, placeringsexpert, Handelsbanken
Annika Svanborg, försäkringsrådgivare, Handelsbanken
Emma Viotti, chef passiv förvaltning, Handelsbanken Fonder

PRODUKTION Splay One

REDAKTÖR Johan Widmark,
johan.widmark@splayone.com

FORMGIVNING Markus Edin

TRYCK BrandFactory, 2021

PAPPER Tom&Otto Silk, Amber Graphic

OMSLAGSFOTO Shutterstock
Eftertryck tilläts om källan anges.
Denna trycksak är klimatkompenserad. ISSN 1650-234